

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 411/2018-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. novembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Milan Chovanec s. r. o., V. Tvrdého 17, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 57 Ek 684/2018 z 30. júla 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. augusta 2018 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 57 Ek 684/2018 z 30. júla 2018.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ, disponujúc viacerými exekučnými titulmi, sa ako oprávnený v exekučnom konaní pred okresným súdom domáhal ich núteného výkonu. Okresný súd uznesením sp. zn. 57 Ek 684/2018 z 30. júla 2018, ktoré nadobudlo právoplatnosť 31. júla 2018, zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 57 Ek 684/2018 z 23. mája 2018, ktorým bol návrh sťažovateľa (ako oprávneného) na vykonanie exekúcie smerujúci proti osobe, ktorá nadobudla prospech z úspešne odporovaného právneho úkonu, zamietnutý, a to z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na strane povinného. Konanie okresného súdu je v rozpore s právnym názorom vysloveným v uznesení ústavného súdu č. k. II. ÚS 751/2016-18 z 25. októbra 2016, podľa ktorého otázka pasívnej legitímácie osoby, ktorá nadobudla prospech z neúčinného právneho úkonu v exekučnom konaní, ako osoby povinnej sú ústavne udržateľné a korektné, nie sú arbitrárne. V obdobnej veci sťažovateľa, kde za pasívne legitimovaného bola označená osoba, ktorá nadobudla z neúčinného právneho úkonu, exekúcia pred okresným súdom prebieha. Nie je prípustné, aby na základe rovnakej právnej situácie jedna exekúcia prebiehala a druhá nie. Okresný súd zamietnutím sťažovateľovho návrhu na vykonanie exekúcie zasiahol do jeho základného práva na prístup k súdu a svojou extrémnou svojvôľou pri rozhodovacej činnosti nesprávne rozhodol, že pasívne legitimovanou osobou v exekučnom konaní nemá byť osoba, ktorá nadobudla na základe neúčinného právneho úkonu majetok dlžníka.

3. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom rozhodol:

1. Základné právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na prístup k súdu podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 57Ek/684/2018 zo dňa 30.07.2018 porušené boli.

2. Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 57Ek/684/2018 zo dňa 30.07.2018 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. *Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 10 000,- €, ktoré je Okresný súd Banská Bystrica povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.*

4. *Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 390,50 €, ktorú je Okresný súd Banská Bystrica povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu JUDr. Milana Chovanca do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom alebo komerčným

právníkom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

7. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

8. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

9. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde).

10. Ústavný súd vzhľadom na dikciu ustanovenia § 20 zákona o ústavnom súde konštatuje, že hoci sťažovateľ prostredníctvom kvalifikovaného právneho zástupcu s návrhom doručil aj splnomocnenie pre advokáta na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, predmetné splnomocnenie bolo udelené (len) generálne: „... vo všetkých právnych záležitostiach zastupoval, aby vykonával všetky právne úkony..., a to všetko i vtedy, keď je podľa právnych predpisov potrebné osobitné splnomocnenie...“, bez označenia konkrétneho právoplatného rozhodnutia, opatrenia či iného zásahu, ktoré majú byť v konaní pred ústavným súdom sťažnosťou napadnuté. V prípade, že sťažovateľ mieni udeliť splnomocnenie advokátovi na zastupovanie pred ústavným súdom v konaní o jeho sťažnosti smerujúcej proti súdnemu rozhodnutiu, je potrebné, aby splnomocnenie obsahovalo nezameniteľné a dostatočne určité označenie predmetu konania o sťažnosti, ktorým je právoplatné rozhodnutie súdu minimálne s identifikačnými údajmi: o aký druh rozhodnutia ide (napr. rozsudok, uznesenie), označenie súdu, ktorý rozhodnutie vydal, označenie veci, na ktorú sa rozhodnutie vzťahuje (uvedením jej spisovej značky alebo čísla konania) a dátum (čas) vydania rozhodnutia (deň, mesiac a rok) (m. m. I. ÚS 32/2018, I. ÚS 636/2017).

11. Ústavný súd v zhode so svojou skoršou judikatúrou považuje za potrebné zdôrazniť, že zmyslom inštitútu splnomocnenia je, že sa udeľuje inej osobe v rozsahu presne vymedzenom splnomocniteľom, pričom splnomocniteľ uvedeným úkonom dáva tretím osobám najavo, v akom rozsahu ho splnomocnená osoba zastupuje.

12. Na základe uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom (ako obligatórna náležitosť návrhu na začatie konania pred ústavným súdom v zmysle § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde) nebolo udelené na zastupovanie vo veci namietaného porušenia sťažovateľom označených práv v príčinnej súvislosti s napadnutým uznesením okresného súdu sp. zn. 57 Ek 684/2018 z 30. júla 2018.

13. V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 77/08, IV. ÚS 138/08, I. ÚS 162/2010, I. ÚS 368/2010, II. ÚS 309/2010, III. ÚS 206/2010, III. ÚS 357/2010, IV. ÚS 134/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 234/2010). Ústavný súd v tejto súvislosti už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol:

„Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“

14. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

15. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu sp. zn. 57 Ek 684/2018 z 30. júla 2018 odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

16. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napádaného rozhodnutia, ako aj rozhodnutie o primeranom finančnom zadosťučinení a o priznaní úhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia práv alebo slobôd sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tých častiach sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2018